

20 אפריל, 2021

לכבוד

מר ישראל כ"ץ – שר האוצר

הנדון: תמיכת משרד האוצר בסגירת התעשייה הפטרוכימית במפרץ חיפה

שלום רב,

בימים הקרובים צפוייה להתפרסם לציבור המלצת וועדת המנכלים הבין-משרדית שהוקמה במסגרת החלטת ממשלה מס' 472 בשאלת עתיד מפרץ חיפה.

למרבה הצער, לאורך כל תקופת פעילות הוועדה, הביע אגף התקציבים התנגדות נחרצת לקבלת החלטות הנוגעות לסגירת בז"ן וקידום חלופות למפרץ חיפה. ויובהר, למרות שדיוני הוועדה היו חסויים לציבור, הרי שעל עמדת אגף התקציבים למדנו מהתקשורת לה הודלפו מכתבים שיצאו מהאגף באופן קבוע.

כידוע, מפרץ חיפה מהווה מזה עשרות שנים אחד ממוקדי הזיהום והתחלואה הגדולים ביותר במדינה. מרוכזים בו עשרות מפעלי תעשייה פטרוכימית וכימית מהגדולים בארץ אשר מייצרים עומס פליטות מזהמים עצום, תשתיות ארציות רבות ליבוא, אחסון ויצוא חומרים מסוכנים ומספר נמלים וכל זאת בסמיכות מיידית לתושבים. בשילוב עם נתוני הטופוגרפיה והאקלים של המפרץ, המקשים על פיזור המזהמים, תושבי המפרץ סובלים מתמותה ותחלואה עודפת מעל הממוצע הארצי בסרטן, מחלות נשימה, מחלות לב וכלי דם, הקשורות בקשר ישיר לזיהום התעשייתי של האוויר, הים והיבשה. כל אלו מהווים מכשול משמעותי בפני פיתוח מטרופולין חיפה והקריות, כפי שהדבר הוצג בפני חברי ועדת המנכ"לים.

מעמדת אגף התקציבים עליה למדנו בתקשורת, נראה כי פקידי האוצר שכחו או התעלמו מההשלכות קשות אלו על חייהם ובריאותם של תושבי מטרופולין חיפה וכי מה שמניע אותם זו הסתכלות כלכלית צרה וחלקית מאוד אותה הם מנמקים בשיקולים שלא מתחום מקצועיותם ובניגוד לעמדת אנשי המקצוע במשרדים הרלוונטיים.

יתירה מכך, אנשי אגף התקציבים בוחרים פעם אחר פעם לנהל את הדיון בנושא הכי חשוב שהיה פה אי פעם באשר לעתיד מפרץ חיפה מעל גבי העיתון במקום לנהל דיונים עניינים תוך הקשבה לעמדת המשרדים האחרים. לטעמי, אין זו הדרך להגיע לקבלת החלטות מושכלת ביחס לכמיליון מאזרחי מדינת ישראל. כאמור לעיל, כפי שעלה מהפרסומים בתקשורת, עמדת אגף התקציבים היא כי אין לקבל החלטה על סגירת בז"ן וכי יש לאפשר להם להמשיך ולפעול עד שיגוועו מעצמם. עמדה זו הנתמכת לכאורה בשיקולים כלכליים, לא עולה בקנה אחד עם המציאות בשטח. במקומות רבים בעולם סוגרים בתי זיקוק על רקע מגמת הגמילה המואצת מדלקים פוסיליים ומתוך הבנה שיש לפעול כבר עתה לקידום חלופות אחרות, חדשניות, סביבתיות יותר וכלכליות יותר. זאת ועוד, אגף התקציבים תולה טענותיו בשאלת גובה הפיצוי לבז"ן, בעוד שמדובר בחברה שהעלויות הזיהום ממנה למשק מגיעות לכדי חצי מיליארד שקל (הערכת חסר) מידי שנה. נראה כי נכון לעת הזו, אגף התקציב הינו הגוף היחיד בוועדה המתעקש להותיר את פעילות בז"ן בלב המטרופולין ללא כל שינוי, על כל המשתמע מכך. ברור שעמדה שכזו, במידה וחלילה תתקבל, תותיר את המצב במפרץ חיפה על כנו. חברת בז"ן תיסגר ממילא תוך מספר שנים מסיבות עסקיות וללא תוכנית ממשלתית מובנית וללא פיצוי

לעובדים. במקרה כזה, עלויות השיקום של האיזור צפויות להיות גבוהות יותר כלכלית, חברתית, סביבתית ובריאותית ועל חשבון המדינה.

מנגד, עמדת איגוד ערים להגנת הסביבה אזור מפרץ חיפה, בה שותפות 12 רשויות מקומיות במטרופולין חיפה, הינה כי יש לקבל ההחלטה על סגירת בז"ן בהקדם ובתהליך מסודר של תוכנית לאומית שתכלול את עבודת כלל המשרדים הנוגעים לנושא.

לפיכך, אודה לך באם תפעל לעצירת התנהלות אגף התקציבים מעל גבי העיתון בסוגיה כה קריטית לכמליון תושבי מטרופולין חיפה ולקידום עמדה התואמת את מדיניות הממשלה בה אתה חבר לפיה הגיעה העת לסגירת התעשייה הפטרוכימית בחיפה.

בברכה,

עו"ד שרית גולן-שטיינברג

יו"ר איגוד ערים להגנת הסביבה במפרץ חיפה והקריות

העתק:

פרופ' אבי שמחון, יו"ר המועצה הלאומית כלכלה במשרד ראש הממשלה ויו"ר ועדת המנכ"לים
חברי ועדת המנכ"לים